

КЉУЧНА ОБЛАСТ 5: ЕТОС

5.1. УГЛЕД И ПРОМОЦИЈА ШКОЛЕ

У овом подручју вредновања сагледавамо следеће показатеље:

5.1.1. Углед и обележја школе

5.1.2. Очекивања и промоција успешности

5.1.3. Култура понашања

ОПИС НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ – НИВО 4

5.1.1. Основна обележја школе (табла са називом, лична карта са информацијама о запосленима, службама и просторном распореду) истакнута су на видним местима. Школа има и посебна обележја (амблем, монографију, школски лист, летопис, интернет-презентацију...) У школи се одвијају традиционалне манифестације (приредбе, такмичења, спортске активности, трибине, изложбе...) у које су укључени сви актери школе. Школа је и место културних дешавања у својој средини и томе, својим активностима, доприносе садашњи и бивши ученици, наставници и личности из друштвеног и јавног живота.

5.1.2. Школа има богату понуду ваннаставних активности, чиме пружа могућност да сваки ученик испуни своја интересовања, потребе и да буде успешан. Подстиче се креативност и ученика и наставника. Успех сваког појединца, групе или одељења прихваћен је и промовисан као лични успех и успех школе. Постоји правилник у којем су договорени начини о награђивању и похваљивању ученика и запослених. Правилник се доследно примењује.

5.1.3. У школи постоји Кућни ред и Правилник о понашању ученика, наставника, других запослених и родитеља који су сви прихватили. Поштовањем прихваћених правила, међусобним уважавањем и хуманим опхођењем у школи се подстиче и негује култура понашања.

Пракса која углавном одговара томе наведеном опису вреднује се као ниво 4.

ОПИС НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ – НИВО 2

5.1.1. Школа има основна обележја, али нема посебна. Само поједини актери школе су укључени у реализацију манифестација. У културна дешавања школе нису укључени актери ван школе.

5.1.2. Успех појединца се прихвата само као лични успех и не промовише се довољно. Понуда ваннаставних активности делимично задовољава потребе и интересовања ученика. Постоји Правилник о награђивању ученика и запослених који се не примењује доследно.

5.1.3. Кућни ред и Правилник о понашању постоје, али нису их сви прихватили. У школи се не подстиче међусобно уважавање у довољној мери.

Пракса која углавном одговара томе наведеном опису вреднује се као ниво 2.

5.2. АТМОСФЕРА И МЕЋУЉУДСКИ ОДНОСИ

У овом подручју вредновања сагледавамо следеће показатеље:

5.2.1. Поштовање личности

5.2.2. Једнакост и правичност

5.2.3. Естетско и функционално уређење школског простора

ОПИС НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ – НИВО 4

5.2.1. Негује се слобода изражавања и уважава се право свих актера у школи да траже, примају и дају информације. Развија се критичко мишљење. Интерактивни однос свих актера у школи доприноси развоју толеранције, одговорности и међусобног поверења. Уважавају се мишљења и захтеви одељењских заједница и ђачког парламента који доприносе квалитетнијем раду школе.

5.2.2. Школа је обезбедила равноправне услове којима се омогућава свима у школи, укључујући и децу са посебним потребама, оптимални развој њихових потенцијала. Запослени у школи односе се према ученицима, родитељима и колегама једнако и без предрасуда у односу на њихов социјални статус, верску, националну и полну припадност. Нема повлашћених појединаца и група. Школа информисе све актере о документима у којима се промовишу дечја и људска права. Програм рада (школе, одељењског старешине, Савета родитеља, стручних сарадника) садржи елементе поштовања дечјих права, хуманитарне акције и активности везане и за упознавање традиција народа који заједно живе.

5.2.3. Простори у школи су оплемењени и у функцији васпитног деловања и учења. Негује се одговоран однос запослених и ученика према уређењу и одржавању простора и окружења школе. У уређењу учионице и школе у целини посебно место имају ученички радови.

Пракса која углавном одговара томе наведеном опису вреднује се као ниво 4.

ОПИС НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ – НИВО 2

5.2.1. Постоји ограничена слобода изражавања и уважавања мишљења, предлога, захтева... Ставови ђачког парламента и одељењских заједница се повремено разматрају.

5.2.2. Школа декларативно промовише једнакост и правичност, међутим, пракса показује присуство субјективности у истицању одређених ученика, па и целих одељења. Поједини ученици и запослени испољавају предрасуде у односу на социјални статус, националну, верску и полну припадност.

5.2.3. Школски простор је естетски уређен, али није у довољној мери образовно и васпитно подстицајан за ученике. Не види се учешће ученика у уређењу и одржавању простора.

Пракса која углавном одговара томе наведеном опису вреднује се као ниво 2.

5.3. ПАРТНЕРСТВО СА РОДИТЕЉИМА, ШКОЛСКИМ ОДБОРОМ И ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

У овом подручју вредновања сагледавамо следеће показатеље:

- 5.3.1. Комуникација са родитељима
- 5.3.2. Укључивање родитеља у живот и рад школе и у школско учење
- 5.3.3. Веза између школе и Школског одбора
- 5.3.4. Улога школе у локалној заједници

ОПИС НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ – НИВО 4

5.3.1. Родитељи се редовно информису о свим сегментима рада школе у складу са договореним правилима сарадње. Упознати су са начином извештавања о постигнућима и напредовању своје деце. Школа успешно мотивише родитеље за сарадњу. Родитељи преко свог представника у Савету родитеља креирају облике и садржаје сарадње са школом. Комуникација са родитељима одвија се уз узајамно уважавање.

5.3.2. Укључивање родитеља у различите активности школе је планирано Годишњим програмом рада. Предвиђене активности се успешно реализују, о чему постоји прецизна евиденција. Школа охрабрује и подстиче родитеље да учествују у њеном животу и раду, уважава нове идеје и ствара могућности за нове облике сарадње. Школа омогућује родитељима да им наставни процес буде доступан. Родитељи, у сарадњи са наставницима, активно се укључују у стварање бољих услова за школско учење, непосредно у процес наставе, доводећи друге стручњаке, помажући организацију посета у функцији наставе.

5.3.3. Заједнички циљ – напредак школе остварује се кроз партнерски однос школе и Школског одбора. Чланови Школског одбора се правовремено информису и укључени су у различите активности рада школе. Све одлуке Школског одбора су доступне свим актерима.

5.3.4. Школа планира и остварује сарадњу са васпитно-образовним, културним, спортским и другим институцијама и установама у свом окружењу. Школа покреће и прикључује се еколошким, хуманитарним, културним и другим акцијама у локалној заједници. Органи локалне заједнице упознати су са потребама школе и пружају помоћ и подршку за задовољење тих потреба.

Пракса која углавном одговара горе наведеном опису вреднује се као ниво 4.

ОПИС НИВОА ОСТВАРЕНОСТИ –НИВО 2

5.3.1. Родитељи се информису о раду школе по потреби, без унапред договорених облика сарадње. Школа информише родитеље о постигнућима ученика, али информација не задовољава увек стварне потребе родитеља.

5.3.2. Годишњи план рада садржи план сарадње са родитељима, али се родитељи не мотивишу да учествују у реализацији тог плана. Родитељи се повремено укључују у живот и рад школе, а њихове иницијативе се селективно разматрају. Родитељи су упознати са условима и начинима остваривања наставног процеса, али нису активно укључени у његово побољшавање.

5.3.3. Не постоји довољна информисаност и сарадња школе и Школског одбора. Активности чланова Школског одбора сведене су само на редовне седнице.

5.3.4. Школа сарађује са институцијама и установама у свом окружењу на основу тренутних потреба.

Пракса која углавном одговара горе наведеном опису вреднује се као ниво 2.

5. ЕТОС

МОГУЋИ ИЗВОРИ ДОКАЗА

За ову област предлаже се чек листа која представља списак школске документације (да/постоји – не/не постоји) која може послужити као извор доказа.

ДОКУМЕНТАЦИЈА – ДОКАЗИ	ДА	НЕ
Правилник о понашању ученика и запослених	ДА	НЕ
Кућни ред школе	ДА	НЕ
Правилник о награђивању и похваљивању	ДА	НЕ
Програм личног и социјалног развоја ученика	ДА	НЕ
Евиденција о реализованим акцијама за подстицање одговорности ученика	ДА	НЕ
Евиденција о начину промовисања позитивног понашања ученика	ДА	НЕ
Евиденција о начину реаговања и мерама за сузбијање неприхватљивог понашања ученика	ДА	НЕ
Евиденција о укључивању ученика у непосредно друштвено окружење	ДА	НЕ
Евиденција о реализованим културним активностима у школи и посетама ученика институцијама културе	ДА	НЕ
Програм упознавања ученика с Повељом дечјих права УН	ДА	НЕ
Евиденција о раду ученичких организација (ученички парламент и сл.)	ДА	НЕ
Евиденција о ваннаставним активностима	ДА	НЕ
Евиденција о активностима које су иницирали ученици	ДА	НЕ
Програми школских приредби, манифестација и сл.	ДА	НЕ
Брошура о школским активностима	ДА	НЕ
Правилник о безбедности ученика	ДА	НЕ
Процедуре за спречавање и реаговање на случајеве вршњачког малтретирања (насилништва, верске, националне и расне нетрпељивости, употребе дрога и сл.).	ДА	НЕ
Процедуре за идентификовање емоционалних, телесних, здравствених и социјалних потреба ученика и за благовремено и адекватно реаговање на исте	ДА	НЕ
Панои, едукативни постери и евиденција о планираним/реализованим акцијама ради промовисања стила „здравог живота“.	ДА	НЕ
Евиденција сарадње школе са здравственом службом	ДА	НЕ
Евиденција организованих акција за помоћ ученицима	ДА	НЕ
Евиденција контакта са родитељима	ДА	НЕ
Евиденција о учешћу родитеља у активностима школе	ДА	НЕ

Следе уџишници намењени наставницима и стручној служби, ученицима и родитељима који се односе на кључну област у целини и листа снимања атмосфере на часу.

Уџишници се према потреби могу прилагодјавати. Међутим, како је ова област специфична, предлаже се коришћење и других начина обезбеђивања доказа као што су посматрање, разговори....

5. КЉУЧНА ОБЛАСТ: ЕТОС

УПИТНИК ЗА НАСТАВНИКЕ И СТРУЧНУ СЛУЖБУ

Молимо вас да одговорите на следећа питања процењујући тачност тврдње, односно степен присутности, као и важност датог исказа, по следећој скали:

ВАЖНО

1 – неважно

2 – мало важно

3 – важно

4 – врло важно

ТАЧНО/ПРИСУТНО

1 – нетачно/није присутно

2 – у мањој мери тачно/присутно

3 – у већој мери тачно/присутно

4 – тачно/присутно у потпуности

ВАЖНО				ТВРДЊА / ИСКАЗ	ТАЧНО/ПРИСУТНО			
1	2	3	4		1	2	3	4
1	2	3	4	1. У школи се негује позитивна социјална клима, међусобна сарадња и уважавање	1	2	3	4
1	2	3	4	2. Сви у школи се подстичу на толеранцију, узајамно уважавање, поштовање, сарадњу, бригу о другима...	1	2	3	4
1	2	3	4	3. Међусобни односи су без предрасуда у погледу социјалног статуса, вероисповести, националне и полне припадности	1	2	3	4
1	2	3	4	4. Свестан/на сам да је моје понашање пример ученицима, родитељима и колегама	1	2	3	4
1	2	3	4	5. Код ученика развијам одговорност за поступке	1	2	3	4
1	2	3	4	6. Ученике подстичем да организовано учествују у одлучивању по питањима која се непосредно тичу њих самих	1	2	3	4
1	2	3	4	7. Ученике подстичем на бригу о људима	1	2	3	4
1	2	3	4	8. Код ученика развијам сарадничке односе	1	2	3	4
1	2	3	4	9. Редовно користим прилику за похваљивање и признање позитивних поступака и успеха ученика	1	2	3	4
1	2	3	4	10. Подстичем ученике да открију и развијају своје таленте учествујући у понуђеним ваннаставним активностима	1	2	3	4

1	2	3	4	11. Сваке године водим бар једну секцију/слободну активност	1	2	3	4
1	2	3	4	12. Подржавам ученике и помажем им да организују различите врсе културних, музичких, спортских и сличних активности	1	2	3	4
1	2	3	4	13. Наша школа је центар културних и спортских активности у локалној средини	1	2	3	4
1	2	3	4	14. У школи су осмишљене ситуације у којима се промовишу постигнућа ученика у свим областима, у школским и ваншколским активностима	1	2	3	4
1	2	3	4	15. Сви у школи воде бригу о уређењу и одржавању школског простора	1	2	3	4

5. КЉУЧНА ОБЛАСТ: ЕТОС

УПИТНИК ЗА УЧЕНИКЕ

Молимо вас да одговорите на следећа питања процењујући тачност тврдње, односно степен присутности, као и важност датог исказа, по следећој скали:

ВАЖНО

- 1 – неважно
2 – мало важно
3 – важно
4 – врло важно

ТАЧНО/ПРИСУТНО

- 1 – нетачно/није присутно
2 – у мањој мери тачно/присутно
3 – у већој мери тачно/присутно
4 – тачно/присутно у потпуности

ВАЖНО				ТВРДЊА / ИСКАЗ	ТАЧНО/ПРИСУТНО			
1	2	3	4		1	2	3	4
1	2	3	4	1. Волим да идем у школу јер се у њој добро осећам.	1	2	3	4
1	2	3	4	2. Упознат/а сам с правилима понашања и кућним редом у школи.	1	2	3	4
1	2	3	4	3. У школи нас уче да будемо одговорни за своје поступке.	1	2	3	4
1	2	3	4	4. У школи нас подстичу да бринемо о другима.	1	2	3	4
1	2	3	4	5. У школи нас подстичу на међусобну толеранцију.	1	2	3	4
1	2	3	4	6. У школи нас наводе на поштовање различитости.	1	2	3	4
1	2	3	4	7. У школи се негују и подстичу сараднички односи.	1	2	3	4
1	2	3	4	8. У школи нас подстичу да слободно изражавамо своје ставове и мисли.	1	2	3	4
1	2	3	4	9. У школи се редовно похваљују позитивни поступци и успех ученика.	1	2	3	4
1	2	3	4	10. Понашање наставника у школи, међусобно и у односу са ученицима, јесте уз узајамно уважавање.	1	2	3	4
1	2	3	4	11. У школи се осећам безбедно.	1	2	3	4
1	2	3	4	12. О недопустивом понашању ученика у школи, као што је агресивност, нетрпељивост, нетолеранција, неуважавање и слично отворено се разговара.	1	2	3	4
1	2	3	4	13. Када имам проблем, знам коме треба да се обратим.	1	2	3	4
1	2	3	4	14. У школи нас подстичу да бринемо о свом окружењу.	1	2	3	4

15. У школи нас подстичу да бринемо о уређењу и одржавању школског простора.

1 2 3 4

1 2 3 4

5.КЉУЧНА ОБЛАСТ: ЕТОС

УПИТНИК ЗА РОДИТЕЉЕ

Молимо вас да одговорите на следећа питања процењујући тачност тврдње, односно степен присутности, као и важност датог исказа, по следећој скали:

ВАЖНО

1 – неважно

2 – мало важно

3 – важно

4 – врло важно

ТАЧНО/ПРИСУТНО

1 – нетачно/није присутно

2 – у мањој мери тачно/присутно

3 – у већој мери тачно/присутно

4 – тачно/присутно у потпуности

ВАЖНО				ТВРДЊА / ИСКАЗ	ТАЧНО/ПРИСУТНО			
1	2	3	4		1	2	3	4
1	2	3	4	1. Упознат/а сам с правилима понашања и кућним редом у школи.	1	2	3	4
1	2	3	4	2. Школа подстиче и отворена је за сарадњу с родитељима.	1	2	3	4
1	2	3	4	3. У школи се негује међусобна сарадња и узајамно уважавање.	1	2	3	4
1	2	3	4	4. Запослени у школи се према мени као родитељу односе са уважавањем.	1	2	3	4
1	2	3	4	5. Имам добру сарадњу са одељењским старешином свог детета.	1	2	3	4
1	2	3	4	6. Знам коме у школи треба да се обратим за разлиЧите информације.	1	2	3	4
1	2	3	4	7. Информације о раду и дешавањима у школи су правовремене и потпуне.	1	2	3	4
1	2	3	4	8. Информације о раду и дешавањима у школи су јасне и прецизне.	1	2	3	4
1	2	3	4	9. Школа тражи мишљење и подршку родитеља када су у питању ваннаставне активности.	1	2	3	4
1	2	3	4	10. Школа тражи мишљење и сагласност родитеља када су у питању активности које морају да финансирају родитељи.	1	2	3	4
1	2	3	4	11. Финансијско учешће родитеља има јасну сврху и праћено је повратном информацијом о реализацији.	1	2	3	4
1	2	3	4	12. Рад Савета родитеља је јаван и отворен за присуство заинтересованих.	1	2	3	4
1	2	3	4	13. Школа прихвата иницијативе и сугестије Савета родитеља.	1	2	3	4

Следи листа за снимање атмосфере у учионици/на часу. Могу је користити директор, стручни сарадник, али и колеге за хоризонталну евалуацију.

5. КЉУЧНА ОБЛАСТ: ЕТОС

ЛИСТА СНИМАЊА АТМОСФЕРЕ У УЧИОНИЦИ

Тачност тврдње, односно степен присутности, одређује се по следећој скали:

ТАЧНО/ПРИСУТНО

- 1 – нетачно/није присутно
- 2 – у мањој мери тачно/присутно
- 3 – у већој мери тачно/присутно
- 4 – тачно/присутно у потпуности

ТВРДЊА / ИСКАЗ	ВАЖНО			
	1	2	3	4
Изгледучионицеје подстицајан за учење				
Простору учиониције оптималан анамештај функционалан,	1	2	3	4
Распоред седења обезбеђује комуникацију деце и активно укључивање свих	1	2	3	4
Дечји продукти су изложени и користе се у свакодневном раду	1	2	3	4
Наставник обезбеђује опуштајућу атмосферу у учионици				
Наставник се обраћа деци са уважавањем.	1	2	3	4
Грешке ученика сигнал су наставнику за ниво разумевања и полазна основа за нова објашњења.	1	2	3	4
Реакције наставника су добронамерне.	1	2	3	4
Наставник промовише међусобно поштовање				
Наставник охрабрује ученике да пажљиво слушају једни друге.	1	2	3	4
Наставник интервенише при кцофлику између ученика.	1	2	3	4
Наставник узима у обзир разлике код деце и инсистира на толеранцији.	1	2	3	4
Наставник подстиче самоувереност код деце				
Наставник у раду посвећује пажњу сваком ученику.	1	2	3	4
Наставник на позитиван начин реагује на питања и одговоре ученика.	1	2	3	4
Наставник афирмативно саопштава ученицима шта су они способни да учине.	1	2	3	4
Пошовање понашањаијезичког изражавања код деце				
Наставник пажљиво слуша шта ученици говоре.	1	2	3	4
Наставник подстиче ученике да се слободно изражавају	1	2	3	4
Атмосфера за учење је охрабрујућа и подстицајна				
Наставник цени све доприносе које ученици пружају.	1	2	3	4
Наставник обезбеђује солидарност у групним активностима.	1	2	3	4
Наставник ствара услове да у раду група учествују сви.	1	2	3	4

Наставник стимулише независност код ученика

Наставник подстиче ученике да рад обављају самостално.

1 2 3 4

Наставник охрабрује ученике да сами одлуче о избору задатака.

1 2 3 4

Наставник подстиче кооперацију између ученика

Наставник даје задатке у којима је сарадња између ученика могућа.

1 2 3 4

Ученицима се дају упутства за међусобну сарадњу.

1 2 3 4

Наставник охрабрује ученике да истрају у раду до постизања заједничких циљева.

1 2 3 4

Наставник подстиче индивидуалност код ученика

Наставник се стара да ученици конструктивно прихватају инструкције за рад

1 2 3 4

Наставник обезбеђује да сваки ученик учествује у учењу.

1 2 3 4